

י ע"ב

[א] ¹² שכת ואכל ושתה אל יתראה בפני הציבור - כאן.

אור אליהו

הציבור ולא ינהג עדונים בעצמו. אמנם בגליון הש"ס של רבינו הוסיף תיבת "כאן", וכך צריך לומר: "שכת ואכל ושתה כאן אל יתראה בפני הציבור, ואל ינהיג עידונין בעצמו" כו'. ולפי זה מובן, שזה לא המשך לשלפניו, אלא זה המשך למה שכתוב לפניו, דהיינו "ההולך ממקום שאין מתענין למקום שמתענין, הרי זה מתענה עמהן". ועל זה הוסיפה הברייתא, שאם שכת ואכל כאן, היינו במקום שמתענים, "אל יתראה בפני הציבור" וכו' ¹³.

[א] בגמ': "ההולך ממקום שאין מתענין למקום שמתענין, הרי זה מתענה עמהן. ממקום שמתענין למקום שאין מתענין, הרי זה מתענה ומשלים. שכת ואכל ושתה אל יתראה בפני הציבור, ואל ינהיג עידונין בעצמו" כו'. כך היא הגירסא שלפנינו בגמ'. ולגירסא זו היה אפשר להבין שמה שכתוב "שכת ואכל ושתה" הוא המשך למה שכתוב לפניו בסמוך לו, דהיינו "ממקום שמתענין למקום שאין מתענין", וזה כמובן קשה, שלפי זה אינו מובן מדוע שלא יתראה בפני

¹³. ואכן בשו"ע (תקע"ד) שינה מסדר הגמ' שלפנינו, שבסעיף א' הביא את הדין של ההולך ממקום שמתענין למקום שאין מתענין. ובסעיף ב' הביא את הדין של ההולך ממקום שאין מתענין למקום שמתענין. ובסעיף ג' הביא את הדין של שכת ואכל ושתה, ואם כן מבואר מזה שסעיף ג' הוא המשך לסעיף ב', וכגירסת רבינו בגמ'. ובספר דקדוקי חברים מבואר, שגם לו היה קשה על הגירסא שלפנינו, אלא שכתב שיש להגיה בגמ' באופן אחר: "ההולך ממקום שמתענין למקום שאין מתענין, הרי זה מתענה ומשלים. ממקום שאין מתענין למקום שמתענין, הרי זה מתענה עמהן. שכת ואכל ושתה" וכו', והוסיף שכן גירסת הרמב"ם (ולגירסא זו אתיא שפיר שמה שכתוב "שכת ואכל ושתה" כו' מתייחס למשפט שלפניו, ואילו לגירסא שלפנינו, גם לפי הגהת רבינו, מתייחס למשפט שלפני פניו כנ"ל). וראיתי שכגירסת הדקדוקי חברים כן הוא בכמה כתבי-יד: מינכן 140, מינכן 95, יד הרב הרצוג והספרייה הבריטית 400. ולפי זה, אפשר לומר שגירסה זו הייתה לפי השו"ע, ולא כגירסת הגמ' שלפנינו וצ"ע.

בגבורה", ללמוד ממנו שבריתא עולם הייתה בגבורה, וממילא נלמד שגם על גשמים שייך לומר שיורדים בגבורה. ולפי זה אפשר לומר, שכיון שבשתי הדרשות הנ"ל הפסוקים הראשונים הם שווים, נשתרבר בטעות גם כאן הפס': "ומכין הרים בכחו" וגו' אע"פ שאינו שייך כלל לכאן]. וכן הגיה בגליון הגר"פ. אכן הרש"ש לא מחק לגמרי את הפסוק, אלא בתחילה כתב שמדובר בפסוק אחר, ואחר כך יישב את הגירסא כפי שהיא לפנינו וז"ל: "שם וכתוב מכין הרים בכחו וגו' - רש"י וגר"פ והגר"א מחקוהו. ולעד"נ דצריך לומר עושה ארץ בכחו מכין תבל בחכמתו וגו'. והוא בירמיה (י, יב) וסמך ליה לקול תתו המון מים כו' והוא למוד אחר. וכן מצאתי מפורש במ"ד בראשית פ"ג דר' אושיעא דורש מהך קרא דעושה גדולות כו' ר' אחא מיייתי ליה מהכא עושה ארץ כו'. גם הגירסא שלפנינו יש ליישב, דבסמוך להאי קרא דמכין הרים כו'. כתיב פקדת הארץ ותשוקקה וגו' ונכון בעז"ה".

¹². גם הגהה זו לא מופיעה בדפוס ווילנא (עייין לעיל הערה 8).